Nr. 26. Warszawa, dnia 17 Kwietnia 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W." 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

I.

327.

DEKRET

o zakazie wywozu kruszców w monetach, sztabach i wyrobach.

Art. 1.

Wywóz złota i srebra w każdej formie, jako to: w monetach sztabach i wyrobach wszelkiego rodzaju zostaje wzbroniony.

Art. 2.

Podróżni, przejeżdżający granicę, mają prawo przewieźć prócz ślubnej obrączki służące im do własnego użytku: jeden zegarek i nie wiecej niż dwa pierścionki.

Art. 3.

Przekroczenie niniejszego zakazu pociąga konfiskatę wywożonych przedmiotów oraz karę pieniężną do wysokości ich dziesięciokrotnej wartości rynkowej, prócz tego karę więzienia do 1 roku.

Art. 4.

Dekret niniejszy otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia,

Dan w Warszawa, d. 4 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
I. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Skarbu:
Dr. Englich.

„Dz. Pr." z dn. 7.II 1919 r. № 13, poz. 144.

328.

DEKRET
o patentach na wynalazki.

Art. 1.

Celem zabezpieczenia prawa wyłącznego korzystania z wynalazków w dziedzinie przemysłu, mogą być wyjednywane patenty trybem w ustawie niniejszej przepisanym.

Art. 2.

Patenty na wynalazki udziela się petentom, obywatelom Państwa Polskiego i cudzoziemcom oraz ich spadkobiercom i nabywcom ich praw.

Art. 3.

Patenty zabezpieczają jedynie takie wynalazki, które zawierają oryginalność pomysłu bądź w całości swojej, bądź w jednej lub kilku częściach, bądź wreszcie w zespole części, chociażby poszczególnie znanych.

Art. 4.

W skład jednego patentu może wchodzić kilka wynalazków, jeżeli są one połączone jedną myślą przewodnią.

Art. 5.

Nie nadają się do opatentowania:
1. wynalazki, przedstawiające odkrycia naukowe i teorje czysto abstrakcyjne;
2. wynalazki przeciwne prawu, dobrym obyczajom i bezpieczeństwu publicznemu;
3. wynalazki, opatentowane już w Polsce lub stosowane jawnie w Polsce bez patentu, bądź też ogłoszone w druku w Polsce lub zagranicą z dostatecznemi do ich odtworzenia szczegółami, przed dniem złożenia podania o wydaniu patentu;
4. rzekome wynalazki, nie zawierające w sobie oryginalności pomysłu (art. 3), lecz stanowiące jedynie nieznaczne zmiany znanych już wynalazków;
5. produkty chemiczne, żywność i środki lekarskie wówczas, gdy chodzi o sam wytwór, a nie sposób wytwarzania.

Jeżeli patent udzielony zostanie na pewien sposób wyrobu, to działanie jego rozciąga się również na produkty, wytworzone bezpośrednio przy stosowaniu tego sposobu.

Art. 6.

Wynalazki, dotyczące środków obrony krajowej i potrzeb wojennych, winny być utrzymywane w tajemnicy. W tym celu Urząd Patentowy winien natychmiast po otrzymaniu zgłoszeń na tego rodzaju wynalazki przesłać je władzom wojskowym, wskazanym przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. O ile władze te zażądają zachowania wynalazku w tajemnicy, co nastąpić winno nie później, jak w przeciągu trzech miesięcy od daty przesłania zgłoszenia, Urząd Patentowy przy udzielaniu patentów nie stosuje przepisów art. 9, 12 i 23. Patenty na wynalazki utrzymywane w tajemnicy wciąga się do specjalnego rejestru, przechowywanego również w tajemnicy.

O ile Urząd Patentowy uchwali udzielenie patentu na wynalazek przechowywany w tajemnicy, zawiadamia o tem ponownie władze wojskowe. Jeżeli pragną one patent nabyć, winny to w przeciągu roku od daty zawiadomienia zadeklarować, określając równocześnie odszkodowanie dla właściciela patentu. Jeżeli właściciel patentu utrzymywanego w tajemnicy na zaproponowane odszkodowanie się nie zgodzi, i do porozumienia nie dojdzie, Najwyższa Władza Państwowa może postanowić wywłaszczenie patentu za odpowiedniem wynagrodzeniem, które określi Rada Ministrów.

Gdyby władze wojskowe we wskazanym wyżej terminie trzymiesięcznym nie zażądały zachowania zgłoszenia w tajemnicy, bądź też we wskazanym terminie rocznym nie oświadczyły się z gotowością nabycia patentu, to patent będzie wydany trybem normalnym.

Art. 7.

Podanie o udzieleniu patentu winno być złożone do Urzędu Patentowego w języku polskim przez petenta lub przez pełnomocnika przy Urzędzie Patentowym. Petent, mieszkający zagranicą, winien działać przez pełnomocnika przy Urzędzie Patentowym. Podanie winno zawierać nazwę wynalazku, imię, nazwisko, zawód oraz miejsce zamieszkania petenta, względnie również imię, nazwisko i miejsce zamieszkania pełnomocnika. Przy podaniu winien być załączony całkowity opis wynalazku w dwóch egzemplarzach w języku polskim oraz kwit kasy skarbowej z opłaty siedemdziesięciu pięciu marek polskich na koszt rozpoznania podania i na ogłoszenia; opłata powyższa w żadnym razie nie ulega zwrotowi; Minister Przemysłu i Handlu może jednak zwalniać petentów w razie ich ubóstwa od złożenia całej lub części powyższej sumy. Obok wymaganego opisu może być załączony opis w języku obcym, lecz miarodajnym jest tekst polski.

Art. 8.

Opis wynalazku (art. 7) winien być wyraźny, dokładny i szczegółowy oraz, w razie potrzeby, uzupełniony rysunkami i modelami objaśniającemi, ażeby na zasadzie tych danych można było z łatwością wprowadzić wynalazek w wykonanie, nie uciekając się do przypuszczeń i domysłów. W końcu opisu winny być wyszczególnione cechy charakterystyczne zgłoszonego wynalazku, stanowiące—zdaniem petenta — nowość i oryginalność pomysłu. Przy podaniu o udzielenie patentu na maszynę, konstrukcję techniczną i t. p. złożenie rysunku jest niezbędne. Do chwili decyzji co do udzielenia patentu (art. 16) petent może uzupełnić i poprawić opis wynalazku, nie

zmieniając atoli jego istoty. Urząd Patentowy wyda szczegółowe przepisy co do podań i załączników.

Art. 9.

O ile petent zastosował się do wymagań, wskazanych w art. 7 i 8, i o ile uchybienie przepisom art. 3, 4 i 5 nie jest wyraźnie widoczne, Urząd Patentowy wydaje mu świadectwo ochronne według wzoru, ustalonego przez Ministra Przemysłu i Handlu, oraz ogłasza o wydaniu tego świadectwa w gazecie urzędowej.

Równocześnie zgłoszenie wraz z załącznikami winno być wystawione w Urzędzie Patentowym w celu udostępnienia każdemu zapoznania się z niemi. Na żądanie petenta opublikowanie i wystawianie zgłoszenia winno być wstrzymane na okres do sześciu miesięcy od dnia wydania świadectwa ochronnego.

Art. 10,

Petent przez opublikowanie zgłoszenia w gazecie urzędowej uzyskuje dla wynalazku tymczasowe skutki prawne patentu.

Art. 11.

Świadectwo ochronne traci moc, jeżeli postępowanie umarza się bez wydania patentu. O unieważnieniu świadectwa ogłasza się zgodnie z przepisami art. 9.

Art. 12.

W przeciągu dwóch miesięcy od daty ogłoszenia, (art. 9) przeciw udzieleniu patentu może być zgłoszony pisemnie sprzeciw w wypadku uchybienia przepisom art. 3 i 5 oraz przywłaszczenia cudzego wynalazku. W razie przywłaszczenia cudzego wynalazku jedynie poszkodowany ma prawo zgłoszenia sprzeciwu. Sprzeciw winien być poparty należytemi dowodami. O ile sprzeciw powoduje cofnięcie zgłoszenia lub odmowę udzielenia patentu w wypadkach przywłaszczenia cudzego wynalazku, oponent może, z zachowaniem przepisów art. 3, 4, 5, 7 i 8, w ciągu miesiąca od daty otrzymania zawiadomienia o decyzji Urzędu Patentowego, zgłosić ten sam wynalazek i żądać, aby dzień ogłoszenia (art. 9) poprzedniego zgłoszenia był przyjęty za dzień jego zgłoszenia. Równocześnie ze zgłoszeniem sprzeciwu należy przedstawić Urzędowi Patentowemu kwit kasy skarbowej z opłaty trzydziestu marek polskich tytułem kosztów sprzeciwu. Minister Przemysłu i Handlu może jednak zwalniać oponentów w razie ich ubóstwa od uiszczenia tej opłaty.

Art. 13.

Sprawy o udzielenie patentów, po uprzedniem ich rozpoznaniu przez radcę Urzędu Patentowego, przechodzą wraz z jego wnioskiem pod rozstrzygnięcie właściwego wydziału Urzędu Patentowego.

W razie potrzeby zmian lub ograniczeń w zgłoszeniu, a także w razie zamierzonej odmowy udzielenia patentu, radca Urzędu Patentowego winien przed przejściem wniosku jego do wydziału zawiadomić o tem petenta i dać mu możność wypowiedzenia się ustnie lub pisemnie.

Art. 14.

Na posiedzeniach wydziałów Urzędu Patentowego mogą być wzywani petenci i oponenci lub ich pełnomocnicy oraz biegli i świadkowie. Decyzje zapadają pod nieobecność tych osób.

Art. 15.

Urząd Patentowy nie wchodzi w rozstrząsanie kwestji pożytku albo korzyści wynalazku, lecz tylko ustala, czy podanie i sam wynalazek czynią zadość wymaganiom, wskazanym w art. 4, 5 (prócz wymienionych w pp. 3 i 4), 7, 8 i 30.

W razie sprzeciwu z powodu przywłaszczenia cudzego wynalazku (art. 12) Urząd Patentowy ustala, czy petent ma prawo do zgłoszonego wynalazku. W razie zaś sprzeciwu z powodu zgłoszenia wynalazku nie nowego,—czy zgłoszenie odpowiada pp. 3 i 4 art. 5.

Art. 16.

Po rozpatrzeniu sprawy wydział Urzędu Patentowego wydaje decyzje bądź co do udzielenia patentu zgodnie z podaniem lub też z niezbędnemi zmianami i ograniczeniami, bądź co do odmowy udzielenia patentu. O decyzji wydziału zawiadamia się petenta i oponenta. W razie odmowy lub poczynienia zmian i ograniczeń należy wyłuszczyć powody.

Art. 17.

Patenty na wynalazki udziela się temu, kto pierwszy złoży podanie, chociażby w toku postępowania wpłynęły podania od innych osób o udzielenie patentu na ten sam wynalazek.

Z dwóch podań, złożonych jednego dnia, wcześniejsze jest to, które posiada niższy numer porządkowy dziennika zgłoszeń Urzędu Patentowego.

Art. 18.

Patenty na wynalazki udziela się na lat piętnaście, licząc od daty podpisania patentu (art. 22).

Art. 19.

W razie przychylnej decyzji petent obowiązany jest złożyć do Urzędu Patentowego, w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia o decyzji, kwit kasy skarbowej z uiszczenia opłaty za pierwszy rok patentu. Jeżeli takiego kwitu nie złoży, to postępowanie umarza się, a późniejsze podanie poczytuje się za nowe.

W następnych latach opłata winna być wnoszona z góry za każdy rok, licząc od daty podpisania patentu. Po upływie terminu można jeszcze wnosić opłatę w ciągu trzech miesięcy z doliczeniem dwudziestu marek polskich do należnej opłaty. Opłaty winny być uiszczane do kasy skarbowej, kwity zaś przesyłane do Urzędu Patentowego. Za każdy patent na wynalazek pobiera się opłatę w wysokości następującej: za pierwszy rok — czterdzieści marek polskich, za drugi — sześćdziesiąt, za trzeci — osiemdziesiąt, za czwarty—sto, za piąty — sto dwadzieścia, za szósty—sto sześćdziesiąt, za siódmy — dwieście, za ósmy — dwieście czterdzieści, za dziewiąty —

dwieście osiemdziesiąt, za dziesiąty — trzysta dwadzieścia, za jedenasty—trzysta osiemdziesiąt, za dwunasty—czterysta czterdzieści, za trzynasty—pięćset, za czternasty — pięćset sześćdziesiąt, za piętnasty—sześćset dwadzieścia marek polskich.

Opłata w żadnym razie nie ulega zwrotowi. Minister Przemysłu i Handlu może zwalniać petentów w razie ich ubóstwa od uiszczenia opłaty za pierwsze trzy lata patentu. Za następne lata winni uiszczać opłaty według wyżej podanej skali.

Art. 20.

Petent, niezadowolony z decyzji, mocą której podanie jego stosownie do art. 9 lub art. 16 zostało odrzucone, tudzież petent lub oponent, niezadowoleni z decyzji co do udzielenia patentu, mogą w ciągu trzech miesięcy od dnia oznajmienia im tej decyzji zaskarżyć ją do wydziału apelacyjnego Urzędu Patentowego, załączając kwit kasy skarbowej z uiszczenia opłaty pięćdziesięciu marek polskich tytułem kosztów apelacji.

Art. 21.

Po rozpoznaniu skargi (art. 20) i akt sprawy przez radcę wydziału apelacyjnego przechodzi ona wraz z jego wnioskiem pod rozstrzygnięcie tegoż wydziału. Przepisy art. 14 będą i tu stosowane.

Art. 22.

Po zapadnięciu przychylnej decyzji i uiszczeniu przez petenta opłaty (art. 19) Urząd Patentowy wydaje mu patent na wynalazek. Patent powinien zawierać: 1) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania petenta, 2) wskazanie daty złożenia podania i podpisania patentu, 3) całkowity i szczegółowy opis, z wyszczególnieniem cech charakterystycznych wynalazku, stanowiących jego nowość, 4) oznaczenie czasu trwania patentu. Patent, po zaopatrzeniu go we właściwą pieczęć, podpisuje prezes Urzędu Patentowego.

Art. 23.

O wydaniu patentów z wymienieniem ich nazwy ogłasza się w gazecie urzędowej. Oprócz tego Urząd Patentowy prowadzi rejestr wydanych patentów i drukuje ich opisy. Rejestr, który mogą przeglądać wszyscy zainteresowani, zawierać powinien numer oraz istotne szczegóły patentu.

Urząd Patentowy wydaje na żądanie drukowane odbitki opisów patentowych za zwrotem kosztów.

Art. 24.

Osoba, otrzymująca patent, ma prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w ciągu całego czasu trwania patentu i wskutek tego może: 1) wprowadzić wynalazek w wykonanie, przedsiębrać środki w celu rozpowszechniania go i pozwalać innym osobom na korzystanie z niego; 2) odstępować patent na cały czas jego trwania albo na część tego czasu; 3) ścigać sądownie zarówno samowolne korzystanie z praw, wynikających z patentu, jak i wszelkie inne pogwałcenia tych praw, poczynając od dnia ogłoszenia o wydaniu świadectwa ochronnego (art. 9 i 10), wreszcie żądać wynagrodzenia za poniesione z tego tytułu straty.

Po śmierci właściciela patentu prawo do patentu przechodzi na rzecz spadkobierców podług ogólnych przepisów o dziedziczeniu bądź z testamentu, bądź z samego prawa.

Art. 25.

Patent nie obowiązuje tego, kto w chwili zgłoszenia korzystał już w kraju z wynalazku. Posiada on prawo korzystania z wynalazku w swojem własnem przedsiębiorstwie, lecz prawo to może przekazać jedynie łącznie z samem przedsiębiorstwem.

Art. 26.

Najpóźniej w ciągu lat trzech od daty podpisania patentu winien on być wprowadzony w Polsce w wykonanie w stopniu, który Minister Przemysłu i Handlu uzna za wystarczający.

Minister Przemysłu i Handlu może z ważnych powodów zezwolić na przedłużenie terminu trzechletniego na czas nie dłuższy jednak, jak dalsze trzy lata.

Wskazówki co do tego, jaki zakres wykonania będzie uważany za wystarczający, zawarte będą w instrukcji, którą wyda Minister Przemysłu i Handlu.

O wykonaniu przepisu artykułu niniejszego należy złożyć Urzędowi Patentowemu odpowiednie świadectwa władzy, którą wskaże Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 27.

W razie odstąpienia praw do patentu (p. 2 art. 24), należy powiadomić o tym Urząd Patentowy, załączając dowody, stwierdzające dokonaną cesję, oraz kwit kasy skarbowej z uiszczenia opłaty w wysokości dwudziestu marek polskich. O przejściu praw patentu Urząd Patentowy ogłasza w gazecie urzędowej.

Art. 28.

Udzielenie patentu nie pozbawia innych osób możności zaprzeczenia w drodze sądowej w ciągu lat pięciu od podpisania patentu (art. 22) praw do opatentowania wynalazku (art. 3, 4 i 5) w całości lub częściowo, niemniej prawidłowości udzielenia samego patentu. Po upływie tego terminu patent może być uznany za nieważny tylko z mocy wyroku sądowego w razie wytoczenia skargi o przywłaszczenie cudzego wynalazku lub udowodnienia, że wynalazek już poprzednio był opatentowany w Polsce.

Art. 29.

Na żądanie władz wojskowych lub w wypadkach nadzwyczajnych, wywołanych potrzebą wojskową, lub ze względu na dobro publiczne, Najwyższa Władza Państwowa może postanowić wywłaszczenie patentu lub udzielenie osobom trzecim prawa na wykonanie wynalazku, lecz tylko za odpowiedniem wynagrodzeniem dla właścicieli patentu. Wysokość tego wynagrodzenia określa Rada Ministrów.

Art. 30.

Przed ustaniem trwania patentu właściciel jego może z zachowaniem wymagań. wyłuszczonych w art. 2, 3, 4, 5, 7 i 8, załączając kwit kasy skarbowej z uiszczenia jednorazowej opłaty w wysokości stu marek polskich, prosić o udzielenie mu patentu dodatkowego celem ulepszenia lub rozszerzenia zakresu poprzednio zgłoszonego patentu. Termin patentu dodatkowego kończy się równocześnie z terminem patentu głównego. Od patentu dodatkowego poza wymienioną jednorazową opłatą stu marek polskich nie pobiera się żadnych innych corocznych opłat. O udzieleniu patentu dodatkowego ogłasza się zgodnie z przepisami art. 23. Patent dodatkowy staje się samodzielnym z chwilą ustania patentu głównego podług przepisów, zawartych w pp. 5 i 6 art. 31. Termin trwania oraz odnośne opłaty patentu głównego stosują się nadal do patentu dodatkowego, który stał się samodzielnym.

Art. 31.

Trwanie patentu ustaje: 1) z upływem terminu (art. 18); 2) z powodu nieuiszczenia opłaty w czasie właściwym (art. 19); 3) wskutek pisemnego zrzeczenia się właściciela patentu; 4) wskutek niezachowania przepisu art. 26 co do wprowadzenia wynalazku w wykonanie; 5) jeżeli sąd uzna patent za nieważny (art. 28) i 6) jeżeli będzie udowodnione sądownie, że dołączony do podania o udzielenie patentu opis (art. 8) nie wystarcza do wprowadzenia wynalazku w wykonanie bez pomocy wynalazcy..

O ustaniu patentu ogłasza się w gazecie urzędowej.

Art. 32.

W razie zgubienia świadectwa ochronnego lub patentu należy zawiadomić o tem Urząd Patentowy w celu ogłoszenia w gazecie urzędowej.

Osoba, która dowody powyższe utraciła, może po przedstawieniu do Urzędu Patentowego kwitu kasy skarbowej z opłacenia dwudziestu pięciu marek polskich otrzymać kopje: świadectwa ochronnego—niezwłocznie, patentu zaś—po upływie miesiąca od daty ostatniego ogłoszenia o jego zgubieniu.

Art. 33.

Patenty na wynalazki, zgłoszone przed wprowadzeniem niniejszej ustawy na zasadzie ustaw, obowiązujących dotychczas w Polsce lub częściach Polski, i nie utrzymywane w tajemnicy, zachowują, z zastrzeżeniem praw osób trzecich, swą moc, o ile posiadacze w ciągu sześciu miesięcy od daty uzyskania mocy obowiązującej przez ustawę niniejszą zgłoszą je do Urzędu Patentowego, załączając całkowity opis wynalazku w języku polskim oraz kwit kasy skarbowej z uiszczenia zaległych opłat rocznych i siedemdziesięciu pięciu marek polskich na koszt rozpoznania podania i na ogłoszenia. Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużenia terminu powyższego. Wspomniane wyżej patenty podlegają z chwilą udzielenia patentów w Polsce przepisom ustawy niniejszej. Bieg patentów uważa się za rozpoczęty w terminie, przez patenty pierwotnie oznaczonym.

Art. 34.

Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego..

Warszawa, dn. 4 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Przemysłu i Handlu:
Kazimierz Hącia.

„Dz. Pr." z dn. 7 lutego 1919 r. № 13, poz. 137.

329.

DEKRET
o ochronie wzorów rysunkowych i modeli.

Art. 1.

Twórca nowego rysunku lub modelu, przeznaczonych do odtworzenia w wyrobach fabrycznych lub rzemieślniczych, może sobie zabezpieczyć na czas określony (art. 12) prawo wyłącznego korzystania ze swego pomysłu. Prawo to przysługuje obywatelom Państwa Polskiego i cudzoziemcom oraz ich spadkobiercom i nabywcom ich praw.

Art. 2.

Rysunki i modele, wykonane w przedsiębiorstwach przemysłowych, uważa się za własność danego przedsiębiorstwa, o ile prawo własności nie jest zastrzeżone na rzecz twórcy mocą umowy specjalnej.

Art. 3.

Celem zabezpieczenia sobie prawa wyłącznego korzystania z wzoru rysunkowego lub modelu w ciągu określonego czasu (art. 12) należy je przed rozpowszechnieniem zgłosić do Urzędu Patentowego trybem w art. 4 i 5 przepisanym.

Art. 4.

Rysunek lub model zgłasza się przez złożenie podania w języku polskim przez petenta lub przez pełnomocnika przy Urzędzie Patentowym

Podanie winno zawierać nazwę pomysłu, imię, nazwisko, zawód oraz miejsce zamieszkania lub też miejscowość, gdzie się znajduje fabryka lub zakład petenta. Przy podaniu winny być załączone trzy egzemplarze rysunku lub modelu, lub też ze względów dogodności—odbitki lub wzory, trzy egzemplarze opisu w języku polskim z dokładnym określeniem nowości pomysłu oraz kwit kasy skarbowej z uiszczonej opłaty (art. 12). Nadto osoba zgłaszająca powinna w podaniu oświadczyć, czy jest twórcą, czy też tylko posiadaczem pomysłu innej osoby. Obok wymaganego opisu może być załączony opis w języku obcym, lecz miarodajnym jest tekst polski.

Urząd Patentowy wyda szczegółowe przepisy co do podań i załączników.

Petent, mieszkający zagranicą, winien działać przez pełnomocnika przy Urzędzie Patentowym.

Art. 5.

Zgłoszenie rysunku i modelu, o ile odpowiada wymaganiom art. 4 i nie sprzeciwia się prawu, dobrym obyczajom i bezpieczeństwu publicznemu, zapisuje się do osobnego rejestru według kolei złożenia podania. Dwa egzemplarze rysunku lub modelu z opisem pozostają przy aktach, trzeci zaś wydaje się petentowi wraz ze świadectwem na dowód dokonanego przezeń zgłoszenia.

Świadectwo ochronne, po zaopatrzeniu go we właściwą pieczęć, podpisuje prezes Urzędu Patentowego. Po wydaniu świadectwa ochronnego akta odnośnej sprawy stają się w Urzędzie Patentowym dostępne dla ogółu, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 9. Rejestr, który mogą przeglądać wszyscy zainteresowani, zawierać powinien numer oraz istotne szczegóły świadectwa ochronnego.

Art. 6.

Moc obowiązująca świadectwa ochronnego nie istnieje, jeżeli Urzędowi Patentowemu przedstawiony będzie dowód, że zgłoszony rysunek lub model mocą wyroku sądowego uznany został za nie nowy (art. 7).

Art. 7.

Nie są nowe w myśl art. 6 wszelkie pomysły rysunku lub modelu, jeżeli już były w użyciu w Polsce bądź też ogłoszone były w druku w Polsce lub zagranicą.

Art. 8.

Wykroczenie przeciwko prawu wyłącznego korzystania z rysunku lub modelu pociąga za sobą, niezależnie od obowiązku wynagrodzenia szkód i strat, odpowiedzialność na zasadzie przepisów, wyłuszczonych w ustawach karnych.

Za podrobienie uważa się wszelkie reprodukcje zgłoszonego rysunku lub modelu w całości lub też tylko w części, w takim samym lub też powiększonym albo zmniejszonym formacie, bez względu na użyty do reprodukcji materjał i sposób.

Art. 9.

Na żądanie zgłaszających lub ze względów wojskowych rysunki i modele mogą być przechowywane w tajemnicy w przeciągu lat trzech.

Art. 10.

Na wszystkich wyrobach, w których odtworzony jest zgłoszony rysunek lub model, może być odbity w formie pieczęci lub stempla w najdogodniejszem miejscu lub na osobnej, dołączonej do wyrobu plombie, znak przepisanego przez Ministra Przemysłu i Handlu wzoru z oznaczeniem numeru świadectwa ochronnego.

Art. 11.

O każdem przejściu prawa wyłącznego korzystania z rysunku lub modelu od jednej osoby do drugiej należy zawiadomić Urząd Patentowy, celem uczynienia odpowiedniej adnotacji w rejestrze i na świadectwie.

Art. 12.

Prawo wyłącznego korzystania z rysunku lub modelu rozpoczyna się z dniem ich zgłoszenia i trwa od lat trzech do dwunastu. Opłata za zgłoszenie i pierwszy okres trzyletni wynosi dwadzieścia marek polskich, za drugi okres trzyletni sześćdziesiąt, za trzeci okres trzyletni dwieście i za czwarty okres trzyletni pięćset marek polskich. Opłata może być wniesiona za kilka okresów z góry.

Podanie o przedłużenie winno nastąpić przed upływem opłaconego terminu ochrony. Opłaty winny być uiszczane do kasy skarbowej, kwity zaś przedstawiane do Urzędu Patentowego.

Art. 13.

Za przepisanie świadectwa na imię nowego posiadacza pobiera się opłatę w wysokości dziesięciu marek polskich. Opłata winna być wniesiona do kasy skarbowej, kwit zaś załączony do podania do Urzędu Patentowego.

Art. 14.

O wydaniu śwadectwa na prawo własności rysunków i modeli, o przedłużeniu (art. 12) i ustaniu mocy obowiązującej świadectwa wydanego (art. 6), oraz o każdem przejściu prawa własności ogłasza się w gazecie urzędowej.

Art. 15.

Świadectwa na wzory rysunkowe i modele, zgłoszone przed wprowadzeniem ustawy niniejszej na zasadzie ustaw, obowiązujących dotychczas w Polsce lub częściach Polski, i nie utrzymywane w tajemnicy, zachowują, z zastrzeżeniem praw osób trzecich, swą moc i trwają, zgodnie z przepisami art. 12, najwyżej lat 12, o ile posiadacze w ciągu sześciu miesięcy od daty uzyskania mocy obowiązującej przez ustawę niniejszą zgłoszą je do Urzędu Patentowego,. zgodnie z wymaganiami art. 4, oraz załączą kwit kasy skarbowej z uiszczenia odpowiedniej opłaty (art. 12). Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużenia terminu powyższego.

Z chwilą wydania świadectw w Polsce wspomniane wyżej rysunki i modele podlegają przepisom ustawy niniejszej. Bieg świadectw uważa się za rozpoczęty w terminie przez świadectwa pierwotne oznaczonym.

Art. 16.

Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego.

Dan w Warszawie, dn. 4 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa: (—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów: (—) *I. J. Paderewski.*

Minister Przemysłu i Handlu: (—) *Kazimierz Hącia.*

„Dz. Pr." z dn. 7 lutego 1919 r. № 13, poz. 138.

330.

DEKRET
o ochronie znaków towarowych.

Art. 1.

Znakami towarowemi są rysunki i nazwy wszelkiego rodzaju, które służą przemysłowcom i kupcom do odróżniania ich towarów od towarów innych przemysłowców i kupców.

Art. 2.

Umieszczenie znaków towarowych zależy od uznania przemysłowców i kupców. Przepis ten nie dotyczy jednak znaków, które w myśl ustaw specjalnych winny być umieszczane na towarach.

Art. 3.

Zabrania się umieszczania znaków towarowych:

1. z napisami i rysunkami, przeciwnemi prawu, dobrym obyczajom i bezpieczeństwu publicznemu;
2. z napisami i rysunkami, które mogą wprowadzić w błąd kupujących.

Znaki towarowe z rysunkami znaków i odznaczeń honorowych, otrzymanych przez przemysłowca lub kupca na pewne okreslone towary, mogą być umieszczane wyłącznie na tego rodzaju towarach.

Art. 4.

Przemysłowiec lub kupiec, który pragnie uzyskać prawo wyłącznego korzystania ze znaku towarowego (art. 1 i 12), winien złożyć do Urzędu Patent wego:

1. podanie w języku polskim z wyszczególnieniem:
   a) imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania petenta, względnie również pełnomocnika,
   b) firmy oraz rodzaju przedsiębiorstwa,
   c) siedziby firmy,
   d) towarow (art. 8), dla których przeznaczono zgłoszony znak towarowy;
2) rysunek wyraźny, o ile zgłoszenie nie dotyczy wyłącznie nazwy, oraz w razie po rzeby opis;
3) pokwitowanie kasy skarbowej z wniesionej opłaty (art. 14).

Obok podania, wymaganego w języku polskim, może być załączone wyszczególnienie towarów oraz opis w języku obcym, lecz miarodajny jest tekst polski.

Urząd Patentowy wyda szczegółowe przepisy co do podań i załączników.

Art. 5.

Petent, mieszkający zagranicą, winien działać przez pełnomocnika przy Urzędzie Petentowym, załączając dowód, że w kraju, w którym się znajduje siedziba jego firmy, uzyskał ochronę znaku towarowego.

Świadectwo ochronne będzie wydane tylko wówczas, gdy znak odpowiada wymaganiom niniejszej ustawy, o ile umowy międzynarodowe nic innego nie stanowią.

Art. 6.

Wydanie świadectwa ochronnego na znak towarowy nie pozbawia nikogo prawa umieszczania na towarach lub ich opakowaniach, w całości lub w skróceniu, swego nazwiska, imienia, herbu, firmy, adresu, danych dotyczących rodzaju, czusu i miejsca produktowania i sprzedaży towarów oraz ich właściwości, przeznaczenia, ceny, ilości, miary i wagi i używania ich w handlu, byleby oznaki te nie wprowadzały w błąd co do rzeczywistego pochodzenia towaru.

Art. 7.

Napisy na znakach towarowych winny być wykonane literami alfabetu łacińskiego. Jednakże wszelki znak towarowy zagraniczny (art. 5) może uzyskać ochronę w Polsce w formie, w jakiej ją uzyskał zagranicą.

Art. 8.

Minister Przemysłu i Handlu ustanowi klasy towarów.

Przemysłowiec lub kupiec może zgłosić znak towarowy tylko dla towarów, wchodzących w zakres jego przedsiębiorstwa, towary te mogą jednak należeć do jednej lub kilku klas.

Art. 9.

Nie podlegają ochronie znaki towarowe: 1) nieodpowiadające wymaganiom art. 3, 5, 7 i 8, 2) niedostatecznie odróżniające się od znaków, na które Urząd Patentowy wydał już przedtem innym kupcom lub przemysłowcom świadectwa ochronne dla towarów tegoż rodzaju, o ile petent nie może się powołać na dowód zezwolenia pierwotnego właściciela znaku, 3) używane powszechnie w celu odróżnienia towarów pewnego rodzaju, 4) składające się wyłącznie z oddzielnych cyfr, liter lub wyrazów, określających gatunek, czas, miejsce wyrobu lub sprzedaży, jakość, przeznaczenie, cenę, miarę lub wagę towaru, 5) zawierające herb państwa lub inne oznaki zwierzchności państwowej albo też herby miejscowości krajowej, krajowego związku gminnego, względnie komunalnego. Nadto nie będą uwzględniane podania, nie odpowiadające wymaganiom art. 4.

Przepis punktu 5 nie będzie stosowany, jeżeli petent ma prawo do używania herbu lub znaku państwowego i pragnie go użyć jako część składową znaku towarowego.

Art. 10.

Po rozpatrzeniu i stwierdzeniu, że zgłoszenie nie sprzeciwia się przepisom art. 9, Urząd Patentowy poleca petentowi, aby dostarczył kliszę wraz z trzema odbitkami znaku, poczem o zgłoszeniu wraz z jego istotnemi szczegółami ogłasza się w gazecie urzędowej. W przeciągu dwóch miesięcy od daty ogłoszenia przeciw wydaniu świadectwa ochronnego może być zgłoszony pisemnie sprzeciw w wypadku uchybienia przepisom art. 9. Sprzeciw winien być poparty należytemi dowodami. Równocześnie ze zgłoszeniem sprzeciwu należy przedstawić Urzędowi Patentowemu kwit kasy skarbowej z opłaty dwudziestu marek polskich tytułem kosztów sprzeciwu. O ile sprzeciw w przeciągu dwóch miesięcy nie nastąpi, lub też jeżeli sprzeciw uwzględniony nie zostanie, wydaje się petentowi świadectwo ochronne na znak towarowy (art. 12). Świadectwo ochronne po zaopatrzeniu go we właściwą pieczęć podpisuje prezes Urzędu Patentowego. W razie, jeżeli znak nie odpowiada przepisom art. 9, Urząd Patentowy odmawia wydania świadectwa, zawiadamiając zarazem petenta o przyczynach odmowy.

Art. 11.

Petent, niezadowolony z decyzji, mocą której podanie jego stosownie do art. 9 zostało odrzucone tudzież oponent, niezadowolony z decyzji co do wydania świadectwa ochronnego, mogą w ciągu dwóch miesięcy od dnia oznajmienia im tej decyzji, zaskarżyć ją do wydziału apelacyjnego Urzędu Patentowego, załączając kwit kasy skarbowej z uiszczenia opłaty trzydziestu marek polskich tytułem kosztów apelacji.

Art. 12.

Wydanie świadectwa nadaje przemysłowcowi lub kupcowi prawo wyłącznego korzystania ze znaku towarowego i zamieszczania go na towarach w świadectwie wyszczególnionych lub towarach tego samego rodzaju, na opakowaniach lub naczyniach, w których towary przechowuje, oraz na ogłoszeniach handlowych, cennikach i blankietach.

Art. 13.

Świadectwo ochronne na znak towarowy, zgłoszony w jednym kolorze i wymiarze, daje prawo wyłącznego korzystania z tego znaku we wszystkich innych kolorach i wymiarach.

Art. 14.

Świadectwo ochronne na znak towarowy wydaje się na termin dziesięcioletni, licząc od daty podpisania (art. 10). Opłata za zgłoszenia znaku towarowego i za pierwszy termin dziesięcioletni wynosi pięćdziesiąt marek polskich. Nadto zgłaszający winien uiścić trzydzieści marek polskich za każdą klasę towarów, wyszczególnionych w ogłoszeniu. Przed upływem terminu dziesięcioletniego świadectwa mogą być przedłużone na nowe terminy dziesięcioletnie po każdorazowem uiszczeniu pięćdziesięciu marek polskich. Opłaty winny być uiszczane do kasy skarbowej, kwity zaś przedstawiane do Urzędu Patentowego.

Art. 15.

Świadectwo otrzymuje osoba, która pierwsza złożyła podanie, chociażby w toku postępowania wpłynęły takież podania od innych osób.

Z dwóch podań, złożonych jednego dnia, wcześniejsze jest to, które posiada niższy numer dziennika zgłoszeń Urzędu Patentowego.

Art. 16.

O zgłoszeniu znaku towarowego wraz z istotnemi szczegółami zgłoszenia (art. 4 pp. 1, 2), o wydaniu świadectwa ochronnego na znak towarowy wraz z takiemiż szczegółami (art. 4 pp. 1, 2), oraz o przedłużeniu (art. 14) lub ustaniu jego mocy obowiązującej (art. 19), ogłasza się w gazecie urzędowej.

Art. 17.

Wydanie świadectwa ochronnego nie pozbawia nikogo prawa kwestjonować sądownie, czy właściciel takiego świadectwa ma prawo wyłącznego korzystania ze znaku towarowego. Skarga może być oparta również na wszystkich tych powodach, które przy rozpatrzenia zgłoszenia mogły wywołać odmowę wydania świadectwa ochronnego.

Art. 18.

Prawo do znaku towarowego może być przelane w całości lub częściowo na nowonabywcę lub dzierżawcę przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego po złożeniu do Urzędu Patentowego w ciągu sześciu miesięcy (od daty sprzedaży lub wydzierżawienia przedsiębiorstwa) dowodu zezwolenia poprzedniego właściciela.

Za każde przepisanie świadectwa ochronnego na imię nowego posiadacza pobiera się opłatę w wysokości dwudziestu marek polskich. Opłata winna być uiszczona do kasy skarbowej, kwit zaś załączony do podania Urzędu Patentowego

Art. 19.

Ochrona znaku towarowego ustaje:

1) wskutek pisemnego zrzeczenia się właściciela lub zwinięcia przedsiębiorstwa;
2) wskutek nie odnowienia świadectwa w terminie przepisanym (art. 14);
3) wskutek niezawiadomienia Urzędu Patentowego w ciągu sześciu miesięcy o odstąpieniu znaku towarowego innemu właścicielowi (art. 18);
4) w razie pozbawienia przez sąd prawa korzystania ze znaku towarowego (art.17).

Art. 20.

W wypadkach, wskazanych w p. 1, 2 i 3 art. 19, prawo wyłącznego korzystania ze znaku towarowego nie może być nikomu ponownie przyznane przed upływem lat dwóch od daty publikacji o ustaniu ochrony znaku towarowego (art. 16).

Art. 21.

Wykroczenie przeciwko prawu wyłącznego korzystania ze znaku towarowego pociąga za sobą, niezależnie od obowiązku wynagrodzenia szkód i strat, odpowiedzialność na zasadzie przepisów, wyłuszczonych w ustawach karnych.

Art. 22.

Urząd Patentowy prowadzi specjalny rejestr i zbiór znaków towarowych. Na żądanie zbiór ten okazuje się każdej osobie do przejrzenia. Rejestr, który mogą przeglądać wszyscy zainteresowani, zawierać powinien numer oraz istotne szczegóły świadectwa ochronnego.

Art. 23.

Świadectwa na znaki towarowe, zgłoszone przed wprowadzeniem niniejszej ustawy na zasadzie ustaw, obowiązujących dotychczas w Polsce lub częściach Polski, zachowują, z zastrzeżeniem praw osób trzecich, swą moc, o ile posiadacze w ciągu sześciu miesięcy od daty uzyskania mocy obowiązującej przez ustawę niniejszą zgłoszą je do Urzędu Patentowego, załączając podanie (art. 4 punkt 1) i kliszę wraz z trzema odbitkami (art. 10) oraz kwit kasy skarbowej z uiszczenia opłaty (art. 14). Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużenia terminu powyższego.

Z chwilą wydania świadectwa w Polsce, wspomniane wyżej znaki podlegają przepisom ustawy niniejszej. Ochrona ich trwa, zgodnie z przepisami art. 14, lat 10, bieg jej rozpoczyna się z dniem podpisania świadectwa w Polsce.

Art. 24.

Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego.

Dan w Warszawie, dnia 4 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Kazimierz Hącia.*

„Dz. Pr.“ z dn. 7 lutego 1919 r. № 13, poz. 139.

331.

DEKRET

o utworzeniu Państwowego Urzędu do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników.

Art. 1.

Postanowienie art. 2 p c) dekretu z dnia 30 grudnia 1918 r. zmienia się w ten sposób, że nadzór nad wykonywaniem opieki sanitarnej podczas przeprowadzania jeńców, uchodźców i robotników przez ziemie polskie należy do Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Minister Zdrowia Publicznego mianuje w odpowiedniej liczbie wedle swego uznania organy wykonawcze sanitarne, które wchodzą w skład personelu Urzędu. Organy te otrzymują polecenia od Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 2.

Wykonanie niniejszego dekretu poleca się Ministerstwu Zdrowia w porozumieniu z Państwowym Urzędem do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników.

Dan w Warszawie, dnia 5 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *I. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Zdrowia Publicznego:
Janiszewski.

„Dz. Pr.“ z dn. 7 lutego 1919 r. № 13, poz. 143.

332.

DEKRET

o utworzeniu Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

Art. 1.

Zostaje utworzone Ministerstwo Poczt i Telegrafów.

Art. 2.

Z zakresu kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, określonej w art. 24 dekretu o tymczasowej organizacji władz naczelnych (Dz. Praw, rok 1918, № 1, poz. 1) wyłącza się sprawy poczt, telegrafów i telefonów i przekazuje Ministerstwu Poczt i Telegrafów.

Art. 3.

Wykonanie niniejszego dekretu poleca się Prezydentowi Ministrów oraz Ministrom Spraw Wewnętrznych i Poczt i Telegrafów.

Dan w Warszawie, dnia 5 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

„Dz. Pr." z dn. 7 lutego 1919 r. № 13, poz. 142.

333.

DEKRET

w przedmiocie przeznaczenia 75.000,000 mk. na ulgowe pożyczki dla przemysłowców.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów postanawiam co następuje:

Art. 1.

W dążeniu do ożywienia przemysłu polskiego, zniszczonego przez okupantów, zezwala się Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej przeznaczyć 75.000.000 mk. na ulgowe pożyczki dla przemysłowców, bez zachowania przepisów, zamieszczonych w punkcie a par. 5-go ustawy kasy. Lista przemysłowców, którzy mogą korzystać z kredytu ulgowego, winna być sporządzona przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu. Dyrekcja Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej może odmówić kredytu firmie, zamieszczonej na liście, bez podawania motywów. Warunki specjalne korzystania z kredytu ulgowego dla przemysłowców winny być zatwierdzone przez Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 2.

Wykonanie tego dekretu powierzam Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Dan w Warszawie, dnia 8 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Skarbu:
(—) *Dr. Englich.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Hącia.*

„Dz. Pr." z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 196.

IV.

334.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie zwalczania tajemnego gorzelnictwa.

Potajemne pędzenie spirytusu wkracza u nas w granice klęski społecznej. Mnóstwo tajnych gorzelni, urządzonych w najprymitywniejszy sposób, marnuje nadzwyczaj poważne ilości zboża; drobna własność, odmawiając dostarczania kontyngentów w najkategoryczniejszy sposób, całą rozporządzalną ilość ziemiopłodów przerabia na spirytus. Istnienie i funkcjonowanie potajemnych gorzelni po wsiach i miasteczkach jest prawie jawne i tylko brak odnośnej egzekutywy lub niestosowanie takowych decyduje, iż marnowanie tak niezbędnych nam ziemiopłodów i rozpa-

janie najszerszych warstw ludności pogłębia się i rozszerza w zastraszający sposób.

Celem przeciwdziałania tym opłakanym stosunkom Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wzywa usilnie Panów Powiatowych Komisarzy Rządowych do podjęcia jaknajenergiczniejszej walki z wszelkimi objawami nieuprawnionego gorzelnictwa i do okazywania w tej mierze organom Ministerstwa Skarbu i Aprowizacji jaknajdalej idącego poparcia. Zarazem zwraca się uwagę Pana Powiatowego Komisarza Rządowego, że od chwili wejścia w życie dekretów w sprawie uregulowania produkcji spirytusu z dnia 30 stycznia 1919 r., t. j. od dnia 4 lutego r. b. wszelkie kary za tajne pędzenie spirytusu, popełnione po tej dacie, mogą być wymierzane jedynie przez władze sądowe, w ślad za czem, aż do wyjścia norm prawnych, zmieniających powyższą kompetencję, wszystkie te sprawy winny być kierowane na drogę sądową.

Zarazem należy o każdym wypadku wykrycia tajnego gorzelnictwa i przekazania sprawy władzy sądowej zawiadamiać miejscowe władze skarbowe.

Warszawa, d. 9/IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Januszewski.*

335.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie dostarczania przez gminy lub wioski kontyngentu bydła.

Wszystkim Powiatowym Komisarzom Rządowym do wiadomości i zastosowania się.

Warszawa, dn. 9.IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Januszewski.*

Do Powiatowego Komisarza Rządowego
w Koninie.

W odpowiedzi na sprawozdanie z dnia 16.I 1919 r., № 245/19, zawiadamia się, że dostarczanie kontyngentu bydła odbywało się w czasach okupacji na użytek władzy okupacyjnej i wszelkie w tej mierze wydane zarządzenia wyłącznie dobro okupantów miały na względzie. Z chwilą więc ustania okupacji wszystkie tego rodzaju zarządzenia moc swą utraciły i wykonaniu nie podlegają. Środki, stosowane przez władze okupacyjne, celem ściągnięcia kontyngentu — a więc konfiskata sztuk bydła i trzody u poszczególnych gospodarzy, represje, stosowane przez żandarmerję względem ludności gminy lub wioski—również możliwe było przy stosunku okupanta do obcej ludności w kraju okupowanym.

Wobec tego władze polskie nie mają podstawy do wykonywania zarządzeń, analogicznych z zarządzeniami władz okupacyjnych, ani też wynikających, jako skutek z zarządzeń tych władz. Przymus zatem ze strony władz polskich odnośnie do gminy lub wioski, w celu ściągania składek z tytułu zagrabienia przez okupantów poszczególnym osobom bydła, nie ma prawnego uzasadnienia.

Osoby poszkodowane właściwie winny się uważać za pokrzywdzone przez władze okupacyjne i szkody swe zgłaszać do rejestracji szkód i strat dla przyszłego obrachunku z rządem niemieckim.

Jeżeli jednak Zebranie Gminne lub Gromadzkie uchwaliło, że będzie w drodze rozkładki pomiędzy mieszkańcami gminy lub wioski bonifikować straty, wynikłe z powodu różnicy cen handlowej i urzędowej, to tego rodzaju uchwałę należy uważać za zobowiązanie gminy, które winno być wykonane. Należy więc w każdym poszczególnym wypadku sprawdzić, czy obowiązek rozkładki opiera się na uchwale Zebrania Gminnego lub Gromadzkiego, czy też na porozumieniu mieszkańców gmin lub wiosek, nieujętym jednak w jakąkolwiek formę prawną. W tym ostatnim wypadku pozostaje poszkodowanym droga zwrócenia się do Zarządu Gminy z prośbą o odnośny wniosek do Zebrania Gminnego i uchwałę tegoż.

Warszawa, dn. 9.IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Januszewski.*

336.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie opieki nad zakładami przemysłowymi, należącymi do poddanych państw zaprzyjaźnionych.

W myśl życzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu poleca się Panu otoczyć czujną opieką przedsiębiorstwa przemysłowe w obrębie powiatu, będące własnością obywateli państw z Polską sprzymierzonych i zaprzyjaźnionych, aby ustrzec je od ewentualnych wykroczeń ze strony robotników. Sprawa powyższa posiada doniosłe znaczenie, zarówno polityczne, jak ekonomiczne, ewentualne bowiem fakty zniszczenia lub uszkodzenia własności obywateli państw zaprzyjaźnionych mogłyby być wyzyskane przez żywioły nam wrogie, jako dowód anarchji, panującej w Polsce, oprócz tego zaś narazić skarb państwa na wypłacenie indemnizacji.

Warszawa, d. 9/IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *Januszewski*

337.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie wykonania kar, nałożonych przez b. władze okupacyjne.

Wnosząc z nadchodzących tu zapytań, że nie wszyscy Powiatowi Komisarze Rządowi trafnie interpretują przepisy prawne, obowiązujące w sprawie egzekucji kar nałożonych, a nie ściągniętych przez byłe władze okupacyjne, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę wszystkich pp. Powiatowych Komisarzy Rządowych:

I. że dekret Naczelnika Państwa 219 z dnia 8 lutego 1919 r. № 16 Dz. Pr. odnosi się do *wszystkich*, przed dn. *8 lutego 1919 r.* popełnionych *przestępstw administracyjnych*, a więc także do przestępstw przeciw zarządzeniom, wydanym przez władze administracyjne i ich orzecznictwu podlegających, za wyjątkiem spraw, wyraźnie w dekrecie z pod amnestji wyjętych (por. ostatni ustęp. art. 1);

II. że w ślad zatem wydany przed wejściem w życie powyższego dekretu okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 28 stycznia 1919 r. № 27611, 9066, 385 J. b. *co do podlegających wykonaniu kar*, nałożonych przez okupantów, może mieć zastosowanie tylko

1) odnośnie do przestępstw przeciw zarządzeniom okupacyjnym w przedmiocie aprowizacji, oraz za lichwę zwyczajną i wojenną, a to niezależnie od wysokości kary,
2) odnośnie do przestępstw przeciw innym rozporządzeniom administracyjnym okupantów tylko o tyle, o ile te ostatnie wydane były przez b. władze okupacyjne w interesie ludności, a nadto przewidywały karę więzienia (nie zaś karę aresztu, lub grzywny).

W wypadku ad 2) może być kara wykonaną tylko w granicach, określonych powołanym wyżej dekretem o amnestji.

Warszawa, d. 9/IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) Januszewski

338.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie wydawania pozwoleń na handel wyrobami wódczanemi.

Wedle § 19 ust. e, zatwierdzonego przez Pana Ministra Skarbu tymczasowego Statutu organizacyjnego Dyrekcji Monopolu Spirytusowego z dnia 25 lutego 1919 r., udzielają Zarządy Skarbowe, względnie Delegacje Ministerstwa Skarbu, pozwolenia na handel wyrobami spirytusowemi. Tem samem zmieniono postanowienie § 9, rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa w Warszawie z dn. 4 grudnia 1915 r. i § 7 rozporządzenia z dn. 10 października 1918 r. o opodatkowaniu wódki, wedle których na sprzedaż detaliczną wyrobów wódczanych wymagane było specjalne pozwolenie Naczelnika Powiatu, a w Warszawie i Łodzi Prezydenta Policji.

Wobec powyższego polecam Panom Komisarzom na przyszłość wystrzegać się udzielania pozwoleń na handel wyrobami spirytusowymi lub kwestjonowania pozwoleń, wydanych przez właściwy urząd skarbowy.

Ponadto zawiadamia się Pana, że wogóle do koncesjonowania przedsiębiorstw, które trudnią się sprzedażą artykułów monopolowych, upoważnione są jedynie władze skarbowe.

Warszawa, dn. 9.IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) Januszewski

339.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych oraz Naczelników Policji Komunalnej w sprawie pokątnych biur pośrednictwa pracy.

Dekretem z dnia 27 stycznia 1919 r. (Dz. Praw № 11, p. 127) ustanowione zostały państwowe urzędy pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami i do kompetencji tych urzędów odniesiono pośrednictwo pracy dla poszukujących jej zagranicą, oraz opiekę nad pracownikami sezonowymi, udającymi się za granicę.

Ponieważ urzędy pośrednictwa pracy mają biura we wszystkich ważniejszych punktach większej podaży pracy, przeto polecam Panom pilnie baczyć, ażeby nie powstawały w granicach powierzonego im powiatu pokątne biura pośrednictwa pracy i aby pokątni agenci nie uprawiali werbunku z tym, iż, w razie wykrycia takich biur lub agentów, winny być sporządzane protokuły i sprawy kierowane na drogę sądową.

Warszawa, d. 11/IV 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) S. Wojciechowski.

Drukiem F. Wyszyńskiego i S-ki, Warszawa, Zgoda № 5.